

„mindenkinek van véleménye”

Pipafigyist

2010. április • IV. évfolyam, 4. szám

Közéleti Civil Hírmondó

Ára: 100 Ft

Parlamenti választások 2010

Részvételi arány	Névjegyzékben szereplők (fő)	Szavazóként megjelentek (fő)	Részvételi arány (%)
Rimóczi Kastély Szabadság tér 18.	836	360	43,06%
Régi Általános Iskola Szabadság út 2.	690	361	52,32%
Művelődési Ház Fürst Sándor út 1.	691	381	55,14%
Papp Kastély Szabadság út 77.	797	400	50,19%
Orvosi rendelő Deák Ferenc utca 1.	852	501	58,80%
Új Általános Iskola Szabadság út 32.	774	380	49,10%
Jászfényszaru összesen	4 640	2 383	51,36%
Jász-Nagykun-Szolnok megye 1. számú egyéni választókerület (Jászberény)	37 187	22 707	61,06%
Jász-Nagykun-Szolnok megye	321 176	195 862	60,98%
Magyarország	7 971 426	5 126 430	64,31%

Egyéni választókerületi szavazás	Jászfényszaru		JNSZ megye 1. sz. egyéni választókerület	
	szavazat	%	szavazat	%
Dr. Gedei József (MSZP)	645	27,59%	6 352	28,40%
Murányi Levente (Jobbik)	480	20,53%	4 966	22,20%
Dr. Szabó Tamás (Fidesz-KDNP)	1 213	51,88%	11 049	49,40%
Összesen	2 338		22 367	

Pártlistás szavazás	Jászfényszaru		JNSZ megye	
	szavazat	%	szavazat	%
Jobbik	504	21,33%	46 616	24,01%
Magyar Szocialis Párt	510	21,58%	34 710	17,88%
Magyar Demokrata Fórum	30	1,27%	4 143	2,13%
Lehet Más A Politika	136	5,76%	10 974	5,65%
FIDESZ-KDNP	1 174	49,68%	95 954	49,42%
Munkáspárt	9	0,38%	1 778	0,92%
Összesen	2 363		194 175	

1885 – A Tisztelt Ház Bevezetés

„Tisztelt képviselőház!

Enyhítő körülménynek hozom fel magam mellett, hogy nem vezetett eleitől fogva eltökélt gonosz szándék e könyv megírására.

Igaz, hogy már két országgyűlésen át írom a karcolatokat az önök beszédeiről, de mindig el voltam készülve arra, hogy e karcolatok is napról napra egy közös sírba temetessenek az önök beszédeivel.

Megmondjam-e, ki és mi költötte fel bennem mégis ez ellenkező törekvést? (Halljuk!) Csernátorny Lajos. Ő ajándékozott nekem a főrendiházi reform-vita után emlékül egy könyvet, mely a francia parlament karzatáról közöl szellemes megfigyeléseket.

Én akkor a könyvet, mely pedig nagy örömet okozott, meg sem köszöntem, mert mindjárt elhatároztam, hogy visszaadom magyarul – a mi parlamentünkről. (Nyugtalanság minden oldalon.)

S még jobban megerősített e szándékomban az, amit, ha jól emlékszem, ő mondott éppen akkor:

»Milyen érdekes olvasmány lenne most, ha valaki az 1848/49-iki országgyűlésről írt volna ilyen karcolatokat. A száraz beszédekből és a Ház Naplójából bajos az utókornak egy parlamentet mindenestől meglátni. Macaulay sohasem írta volna meg nagy történelmét, ha nem lettek volna abból a korból mindenféle pamfletek s memoárok.« (Madarász József közbeszól: Igaz, úgy van!)

Én azonban megvallom, még a memoároknál és pamfleteknél is igénytelenebb dolgot írok. Nem rajzolom a pártok aprólékos súrlódásait, a stréberek kapaszkodását, a frondeurök intrikáit, a mamelukok kapzsiságát, a pozórök színmutatásait, a szikofantok fürgeségét, még kevésbé vehettem itt apróra az egyes

üléseket (hiszen eleget teszem azt egyebütt), én egyszerűen, minden tendencia nélkül, az önök otthon hagyott feleségeinek írok egy fecsegést a Ház külső képéről – aminőnek az a karzatról látszik.

Helyesen mondá egy ízben Pulszky Ferenc: sok dolog optikai kérdés a Házban. Én még azt toldom hozzá, hogy maga a Ház is optikai kérdés, még magában a Házban is. Hát még a Házon kívül?

Sok embert tartanak nagynak a Házban, ki semmit sem ér. És sok embert tartanak kicsinynek a Házon kívül, aki sokat ér. Sem azok nem látnak egészen tisztán, akik bent vannak, sem azok, akik künn vannak. A leghelyesebb látpont, amely nincs se kint, se bent – a karzat. De ezt nem szabad kimondani, mert azt, aki kimondja, örökre a karzaton hagyják.

Hiába rázza fejét a t. miniszterelnök úr. (Zaj, ellentmondások a jobboldalon.) Bocsánatot kérek, ha nem jól látom.

Beismerem különben, hogy vannak a könyvben csipős megjegyzések és vágások minden oldalra, de egyik sem származik ellenszemből. Nem a képviselőket üldözöm én t. Ház, és nem a korrupciót (élénk helyeslés), hanem csak az unalmat...

Dicsérni általában kellemesebb, mint csipkelődni, de határozottan érdekeltem ellen van. Kipróbáltam már a két metódust a képviselő urakon.

Egy ideig gúnyolódva tehetségteleneknek rajzoltam egyeseiket s én magam látszottam ekkor tehetségesnek.

Máskor csupa bölcseket faragtam a képviselő urakból, s ekkor mindenki engem nézett bolondnak.

Egyszóval nehéz megélni a t. Házal úgy, hogy a Ház is egészen okos maradjon, én pedig ne maradjak egészen unalmas.

Van szerencsém tehát a körülményekre való tekintettel a következő határozati javaslatot benyújtani:

Mondja ki a Ház, hogy senkinek sem szabad megharagudni.”

Mikszáth Kálmán: Cikkek és karcolatok II.

Őszinte együttérzésünket fejezzük ki a lengyel nemzetet ért fájdalomban.
Wyrażamy szczerę współczucie dla Narodu Polskiego, który został dotknięty ogromnym bólem.

Jókai Anna

Ima Magyarországért

(részlet)

Öregisten, Nagyisten
nézd, hogy élünk itt lenn
katlanba zárva
csodára várva
csöbörből-vödörbe magyarok.
Itt élünk se élve se halva
hurrá a vödörben hal van
süthetünk szálkás kis pecsenyét
a friss húst viszi már a fürge menyét
körben a bozótból
ragadozók szeme villog
az elhevert csordákon
áldozati billog.
(csitt, csak csendesen, ne kiálts,
mormold csak, mormold az imát)

Öregisten, Nagyisten
ha Tè nem, ki segítsen?
Sovány lakomára
nova bort kínáltak
s akik ezt megitták
mind bódultakká váltak.
(...csak csendesen, ne siránkozz,
bátran szólj elkábult hazánkhoz)

Öregisten, Nagyisten
érted sóvárog ma minden
akik hortyognak szanaszét
vagy éberen vigyáznak
síkos savas-eső alatt
bíz egyformán áznak.
(...csak csendesen, mind aki lázad,
báránybőr jelmezben figyelik a házad)

Öregisten, Nagyisten
erősíts a hitben
hogy ami késik
azért el nem múlik
él még a Tè nyájad
bárha szőre hullik.
(...csak csendesen, nem használ a láрма,
mostoha szülők közt még árvább az árva)

Öregisten, Nagyisten
más remény nincsen
mint igazad kegyelmed
hogy Tè szabj végül rendet
maradék országnak
adj életes kedvet
a lecsontolt többit
gyógyítsd ne engedd
önnön-gyilkosává válni
haza kell találni!
(...csak csendesen, mert vád alá vesznek,
jönnek janicsárak, kerék alá tesznek)...

...Öregisten, Nagyisten
mit akarjunk s mit nem:
törvényed vezessen
hogy e kis nép oda ne vesszen
át ne lyukadjon helyünkön a térkép
ki ne radírozzon a világi lét végképp
serkentsd fel szolgád a Magyarok Istenét
kend meg könnyektől elhomálylott szemét
küldd le a magasból újra e véres-veves földre
tartsd köztünk szellemét most és mindörökre.
(A Születés előtt túl hosszú volt az Ádvent
– hiszen az életünk hovatovább ráment –
mielőtt nem késő, Tè mondd ki az Áment.)

Jeles évfordulók

Április

55 éve hunyt el Apor Vilmos (Segesvár, 1892. február 29. – Győr, 1945. április 2.) boldoggá avatott püspök. Neves erdélyi arisztokrata család sarja. A kalocsai jezsuitáknál tanult, 1915-ben Nagyváradon szentelték pappá. Gyulai plébánosként 26 évesen nagy tekintélyre tett szert, mikor a román katonák túszszedő akciója után, többemagával elérte az elfogott gyulai polgárok szabadon bocsátását. 1941-ben szentelték püspökké, majd Serédi Jusztinián bíboros őt nevezte ki a Magyar Szent Kereszt Egyesület elnökévé, amely testület a keresztény hitre térő zsidó polgárok ügyével foglalkozott. A német megszállás és nyilas hatalomátvétel után felekezetre és etnikumra való tekintet nélkül állt ki az üldözöttek mellett. Március 30-án, miután a rezidenciájára menekült asszonyok kiadását megtagadta, egy szovjet tiszt dulakodás közben halálosan megsebesítette. 1986. május 23-án a székesegyházban helyezték végső nyughelyére. 1997. november 9-én II. János Pál pápa boldoggá avatta.

520 éve hunyt el Hunyadi Mátyás (Kolozsvár, 1443. február 23. – Bécs, 1490. április 6.) magyar király. Nevezik még Corvin Mátyásnak, az igazságos Mátyás királynak, hivatalosan I. Mátyásnak is. Magyarországon 1458 és 1490 között uralkodott. 1469-től cseh (ellen-)király, 1486-tól Ausztria hercege. Uralkodása kapcsán érdemes kiemelni, hogy bár igen magas adókat vetett ki, de ez pénzügyi stabilitást adott az országnak, a főurakat pedig meggátolta újabb adók beszedésében. Létrehozta az első állandó magyar zsoldosereget („Fekete Sereg”), mellyel sikerrel védte az országot a töröktől. Emellett kedvelte és támogatta a művészeteket és tudományokat, abban az időben a világ második legnagyobb könyvtárával rendelkezett. A magyar hagyomány, népmesék, mondák az egyik legnagyobb magyar királyként tartja számon. Azonban valójában életében sem a főurak (nem „királyi”) származása miatt és szigorúsága, sem a nép (a magas adók miatt) nem kedvelték. A halála utáni időszakban viszont mindenki szemében felértékelődött az általa teremtett erős, stabil, gazdag ország emléke.

150 éve hunyt el gróf Széchenyi István (Bécs, 1791. szeptember 21. – Döbling, 1860. április 8.) politikus, író, a „legnagyobb magyar”, közlekedési miniszter, polihistor, közgazdász, talán a magyar politika legjelentősebb alakja. A főúri családok tradícióit követve 1808-ban katona lett, részt vett az utolsó nemesi felkelésben és az azt követő napóleoni háborúkban. 1813-ban fiatal huszártisztként ott volt Lipcsénél a „népek csatájában”. 1815-17-ben beutazta Olaszországot, Franciaországot, Angliát, Görögországot, a kis-ázsiai partokat, hazatérve pedig Magyarországot és Erdélyt. A tapasztaltak alapján számtalan nagy hatású kezdeményezéssel élt a hazai gazdasági és kulturális élet jobbá tételére: a lóversenyzés meghonosítása, a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzeti Kaszinó létrehozása, az Al-Duna és a Tisza szabályozása, a balatoni gőzhajózás életre hívása, az első állandó híd (a Lánchíd) megépítése Pest-Budán stb. Művei (*Hitel, Világ, Stádium* és még sok más) lényegében Magyarország polgári átalakulásának gazdasági-társadalmi programja. A szabadságharcban elvállalta Batthyány-kormányban a közlekedésügy és közmunka tárcát. Aggodalommal figyelte Kossuth Lajos politikai szereplését, melytől saját alkotásai fennmaradását féltette. Azonban elméje elborult, a döblingi gyógyintézetbe került. Végül (vitatott körülmények között) öngyilkos lett.

275 éve hunyt el II. Rákóczi Ferenc (Borsi, 1676. március 27. – Rodostó, 1735. április 8.) a Rákóczi-szabadságharc vezetője, Magyarország vezérlő fejedelme, erdélyi fejedelem. Neve szorosan összefügg az általa 1703-ban indított Rákóczi-szabadságharcral, mely révén Magyarország teljes függetlenségét kívánta visszaszerezni, hogy a Habsburg Birodalomtól független állammá váljék. E célnak megfelelően választották Erdély és Magyarország fejedelmévé. A szabadságharc bukása (1711) után hosszú bujdosás várt rá, járt Lengyelországban, Angliában, Franciaországban és Törökországban. Mindenhol annak lehetőségét kereste, hogy Magyarország helyzetén javíthatson.

105 éve született József Attila (Budapest, 1905. április 11. – Balatonszárszó, 1937. december 3.) a magyar költészet egyik legkiemelkedőbb alakja. Szegény családba született, apja elhagyta a családot, nehéz helyzetben lévő anyja egy időre nevelőszülőkhöz is adta Attilát fiatalabb nővérével. Anyja korai halála után nővére nevelte őket. Költői pályája 1922-ben, 17 évesen kezdődött igazán, amikor Juhász Gyula biztatásával megjelent az első verseskötete, a *Szépség koldusa*. 1924-ben kezdte a tanulmányait a Szegei Egyetem magyar-francia szakán. Itt jelent meg második kötete, a *Nem én kiáltok* (1924). Horger Antal professzor eltanácsolta őt az egyetemről a *Tiszta szívvel* című verse miatt. Előadásokat hallgatott a Bécsi Egyetemen és a párizsi Sorebonne-on is, ott tagja lett az anarchista-kommunista szövetségnek. 1927-ben tért haza Budapestre. 1930-ban ismerkedett meg Szántó Judittal, akivel 1936-ig élt együtt. Szintén ekkor kapcsolódott az illegális Kommunista Párt munkájába, ahol 1933-ig aktív mozgalmi tevékenységet folytatott. 1936 januárjától a Szép Szó című új folyóirat egyik szerkesztője lett. Ez volt az egyetlen igazi irodalmi állása, s a lap körül tömörült polgári radikális kör volt az első, amely igazán elismerte költészetét. A gyermekkorban kezdődött nélkülözések, a mellőzöttség, a rendezetlen anyagi helyzet, költői rangjának el nem ismerése és még sok más ok a harmincas évek során egyre betegebbé tette. 1937 december 3-án Balatonszárszón öngyilkos lett, bár vannak, akik véletlen balesetnek tartják ezt.

140 éve született Lehár Ferenc (Révkomárom, 1870. április 30. – Bad Ischl, 1948. október 24.) zeneszerző, operettkomponista, karmester. Pályafutását színházi hegedűsként kezdte, emellett egy katonazenekarban is játszott 1899-ig. Első zeneszerzői próbálkozásai elbuktak, ezért átvette apja katona-karmesteri posztját, amelyet csak 1902-ben adott fel, amikor bemutatták első operettjét, a *Bécsi asszonyokat*, amely világsiker lett és meghatározta életművét. Az igazi elismerést azonban a *Víg özvegy* (1905), a *Luxemburg grófia* és a *Cigányszerzem* (1910) hozta meg számára. Életének legnagyobb részét Bécsben és rövid ideig Berlinben töltötte, itt mutatták be nagy sikerű operettjeit. A század eleji operett egyik legkiválóbb képviselője, majd 40 művében megújította az akkor már sablonossá merevedő bécsi operett stílusát.

(Forrás: Neumann-ház – Jeles napok, MTA KFKI – HISTÓRIA, Új Könyvpiac – Évfordulók)

„A tehetség isteni áldás, de hihetetlen akarat és alázat nélkül mit sem ér.”
(S. Gerrard)

„Talentumok Jászfényszaruért”

Jászfényszaru Város Önkormányzata az Ipari Centrum Kft.

2010. április 30-án, pénteken 17 órától találkozóra hív minden 1975. körül és azt követően született, továbbtanuló vagy diplomás fiatal, aki felelősséget érez szülővárosáért függetlenül attól, hogy hol él és dolgozik.

A találkozó mottója:

„Gondoljuk együtt tovább városunk humán és gazdasági fejlődését, új munkahelyek létesítésének lehetőségét!”

A rendezvény helyszíne a Petőfi Művelődési Ház nagyterme.

Neves előadók, művészek, fiatalok, gazdasági szaktekintélyek közül csak néhányat említve: Prof. Dr. Dobák Miklós, a BCE Vezetéstudományi Intézet igazgatója, tanszékvezető:

- Az „írástudók „felelőssége – gyökereink és jövőnk

Dr. Facskó István, a SAMSUNG Electronics Magyar Zrt. alelnöke:

- A magyar gazdaság egy globális cég szempontjából, különös tekintettel a humán tőke szerepére

Szabó Imrefia Béla, tanár, szobrászművész

- A magyar művészet szerepe a világban

Az Ön regisztrációs lehetősége a www.jaszfenyszaru.hu honlapon, vagy e-mailen a jaszfenyszaru1@vnet.hu címen vagy a 06-57/522-170/101-es telefonon! Részletes program a város honlapján megtekinthető, illetve a jelentkezőknek a hivatal munkatársai megküldik azt.

A szakmai kompetenciák feltérképezése és a további együttműködés céljából a Polgármester Asszony köszönettel veszi, ha magyar és idegen nyelvű önéletrajzát e-mailen, vagy személyesen megkaphatja.

(Szerkesztőség)

A talentum szó kultúrtörténete

A Talentum szó három nagy kultúrkört felölelve, közel háromezer év távlatából érkezett hozzánk. Ennyi idő alatt többször is módosult, bővült a jelentése.

Az antik talentum

A talentum szó latinus formája a talanton (talanton) görög szónak. Ennek eredeti jelentése serpenyő, egykarú mérleg volt. Többes számban a kétkarú mérleget jelentette. Ebben az értelemben használta Homérosz is kétezer-nyolcszáz éve. Az Íliászban a görögök és trójaiak egyik összecsapásakor „...Zeusz az arany mérleghez nyúlt s a magasba emelte: s hosszúranyújtó vég két sorsát tette be abba, lóbetörő trósz és ércinges akháj daliákt. Fogta középen, emelte, s ezek bús napja lenyomta. Mert az akháj sorsok süllyedek a dús anyaföldig mélyre, s a trósz sorsok lendültek a tágterű éjig.” (Devecseri Gábor fordítása)

Az akháj hősök halálát mutató arany mérleg a Moira, az elkerülhetetlen végzet attribútuma, jelképe volt, amit maga az istenek királya sem tudott megváltoztatni. A homéroszi himnuszokban pedig az igazság mérlegét említik. A szimbólum már az egyiptomi sírok falfestményein is megtalálható. Azóta pedig a bíróságok jelképévé vált. Az elfogulatlanul ítélő, csak az igazságra figyelő Justitia bekötött szemmel mérleget tart a kezében.

A bibliai talentum

Erről a talentumról beszél a Biblia, amikor bemutatja a talentumok példázatát, Máté evangéliumában Jézus tanításáról.

A magyar talentum

A mai magyar nyelvben is legalább három jelentése van a szónak. Az Értelmező kéziszótár szerint a talentum jelenti:

- az ókori pénzegységet
- az átlagosan felülemelkedő képességet, tehetséget (választékos stílusminősítéssel)
- a kiváló képességű személyt.

Igazán nincs rokon értelmű kifejezésünk. A Szinonimaszótár a tehetségnek adja meg a talentum szót, „átlagosnál nagyobb tehetség, illetve amit ki kell bontakoztatni” értelemben. A talentum szó a görög nyelvből indult, latin közvetítéssel jutott el az európai nyelvekbe, sőt, a bibliafordítások révén a világ legtöbb kultúrája ismeri. A magyarországi középkori latinság az európainak megfelelően használta a kifejezést. Hazai latin szövegekben mindhárom jelentésben előfordul a szó.

Magyar szövegekben először Sylvester János 1541-ben Sárvarott kiadott Újszövetség-fordításában fordul elő a szó talentum alakban. A Jelenésekről írott könyvben olvashatjuk, hogy „nagy köeső szálla le, mint egy talent”. A mai fordítás szerint: talentum súlyú jegek esnek az égből. A talentumok példázatában, Máté evangéliumának fent részében a korai bibliafordítások lefordítják a mértékegységet is. Talentumként először Károly Gáspár Bibliafordításában (1590) említik. „Ada az egyiknek öt talentomot...” Hasonló alakban, de többlet jelentéssel először 1568-ban írta le Méliusz Juhász Péter: Szent János jelenésének magyarázatja című könyvében. „Számot vesznek a sáfárságról, a talentummal mit nyertél, azt kérdi Krisztus.” A talentum szóalak pedig 1608-ban szerepel először Szenczi Molnár Albert Bibliafordításában. A szót többször használta Zrínyi Miklós. „Mégsem tanácstalanul kezdem munkámat, nem rögtön istentől vett talentumomat, kézzel is, ha lehet, követem atyámat” – írja. Másutt így reménykedik: „Örülj és jó szolgám, mert jól kereskedtél, öt talentumodra még ötöt nyertél.” Mikes Kelemen Rákóczi-ról fogalmaz így: „A bizonyos, ...hogy Isten ebben a fejedelemben sok szép talentumot adott.” Csokonai Vitéz Mihály szerénykedik: „Talentomim nem tüzesek s nagyok.” Petőfi Sándor életművében négyszer írta le a talentum szót. Egyszer a tehetséges személy értelemben, háromszor a tehetség értelemben. Talán éppen saját tapasztalatát is leírta A hóhér kötele című munkájában: „A talentum az aljas lelkekben irigységet, a nemes lelkekben pedig hódolatot költ.” Tompa Mihály üzenté valakinek: „Te sokkal jelesebb s talentumosabb személy vagy, minthogy Pesten boldog lehetnél”. Mikszáth pedig így fogalmaz: „A Gyula nagy talentum, jeles ember lesz valaha.”

Történetileg tehát legalább öt szóalak élt nyelvünkben. A talentum, talentum, talentum azonban többször is előfordul. Melyik a helyes? A latin -um szóvégnek régi jövevényszavainkban gyakran -om hangkapcsolat felelt meg. Az újabb jövevényszavakban megmaradt az -um végződés. Akad azonban néhány szó, amelynek mindkét alakváltozata élt, él. A mai köznyelvben a latin írott alaknak megfelelő talentum az elfogadott forma. A hosszú á-s és az -om végű változatok régi-esek – írja a Nyelvművelő kézikönyv. Egyes vidékeken egyébként mindegyik alakjában zárt e-vel ((-vel) ejtik a szót.

Forrás: <http://www.talentum.hu/program>

„Micsoda idők!”

Választási hangulat 145 évvel ezelőtt a Jászságban egy falusi tanító írása szerint
„1865. szeptember 28. csütörtök: ...Pethes ma Jákóhalmán volt, elkezdte a korteskedést – országgyűlési követ akar lenni.

Október 8. vasárnap: reggel felöltözök, miután reggeliztem és minden ajtót becsukdostam volna, elmentem a kismisére, onnan a gyerekekkel vissza az iskolába, ott imádság, és Evangéliom olvasás, aztán a Községházán pipázás. Ott elbeszélte Király Balázs a mostan Pesten járt alkotmányos embereknek a sorát. Ez így volt: Pethes konferenciájában elhatározott: hogy minden Jászközségben egy aláírási út legyen ezen címmel: „Szabad választás” az erre aláírók fizetnek fejenként 10 Ft, és az így begyűlt pénzen minden községből küldötték a fő korteseket Báró Sennyeihez a Királyi helytartóhoz Budára.

Október 9. hétfő: Mise és iskola 1/2 11-ig azután kukoricza morzsolás délig, du. 2-4-ig iskola, 4-5-ig czirok mag szedés. Azután a községházánál egy sürgőnyiszámot elolvastam. A Főbíró, a Főjegyző, Darázs Pál és Én elmentünk Plébános úrhoz, a napi újságokat megtudandók a Jászberényben tartott közgyűlésről. Abban egy Kerületi tisztviselő sem vőn részt, nehogy valami összeütközés vagy személy sértegetés legyen, hanem Balajti Vendel Főkapitány elnöklete alatt az 1861-iki képviselők és alkotmányos tisztikar volt jelen, és a követválasztásról értekeztek. Bizottmányt alakítottak. A központi bizottmány Elnöke, Mocsi Ferencz Jász Kíséri. 7. óra után eljöttünk a Parochiáról, és egy kevés óráig sétáltunk az utcán, végre betértünk a Nagykorcsmába, és ott borozgattunk. Odajött Csőke bácsi is, és azt mondta, hogy Dudásék engem és az öcsémet gyanúsítanak az új nóta-készítésével, mely ilyenformán hangzik...” Elment három ricskes Pestre, a Kántor, meg a Kecse, Dudás meghozták a szabadságot.”...Jól van, mondom én nem fogadkozom...

Október 13. péntek: Darázs Kálmán Főbíró úr leköszönt a hivataláról azért, hogy tegnap Csőkéné kendert küldött a községházához, kötélnék valót, czélozván vele az elüljáróságra, hogy kösse föl magát reá, ezért a Főbíró a kendervívő asszonyt bezáratta az árestomba.

Október 14. szombat: A Főbíró ma de. a gyűlésnek beadta szóbeli lemondását Csőke és Dudás, mint a gyűlésbe hívatlanul betolakodtak, és követelték magoknak azt, hogy önállóan nem lehet gyűlést tartani, és Csőke azt indítványozta, hogy menjen titkos szavazatra ha valjon elfogadtatik-e a többség által a bíró lemondása vagy nem. De a gyűlés egyhangúlag oda nyilatkozott, hogy még fensőbb helyről nem jön meg az engedély a tisztújításra, addig a főbírónak a lemondása nem fog elfogadtatni.

Du. 2-4-ig iskola és vecsernye. Aztán a községháza előtt a lóczán beszélgetés, én párton kívül akartam állni, de most az többé nem lehetséges már a Dudás Verka szutyongató nyelvessége miatt. Este a 2.-ik bírónál voltunk vacsorán. A beszéd természetesen az ellenpárttól volt, a ... bácsit egyes akarattal mint lázítót, mint tolvajt, mint orgazdát és rablót és gazembert becsületfosztottnak nyilvánítottuk...

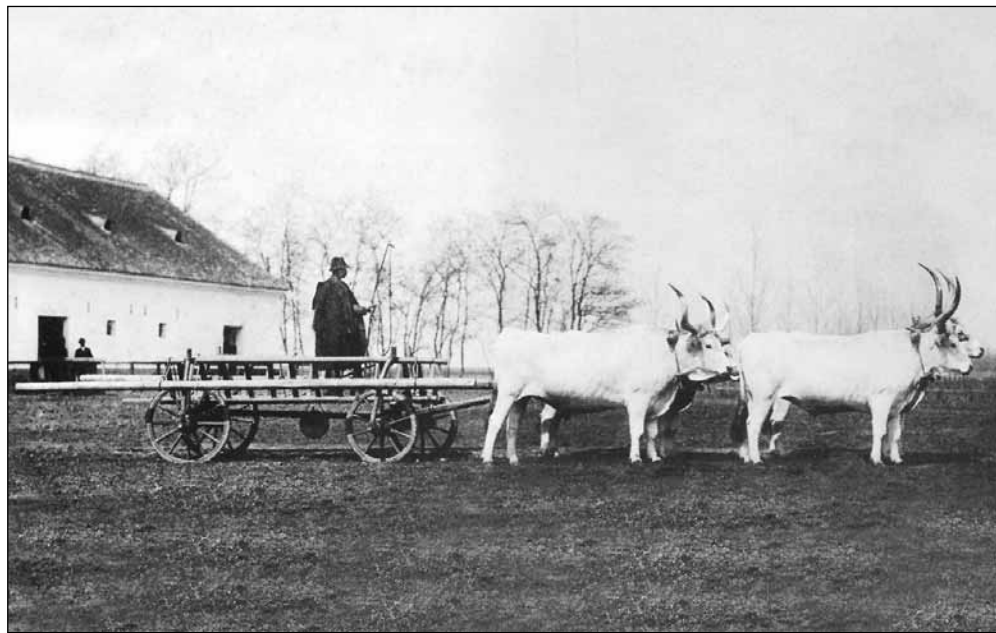
Október 22. vasárnap: Kis misén voltam, és az evangéliomot elolvastam a gyerekeknek az iskolában. Aztán Apátiba mentem Lukácsi Ferencz kocsissal Déli 12 óráig a városházánál voltunk, és ott kaptam egy Pethes ellenes Móczár melletti dalt. Az Apáti intelligencia és a módosabb gazdák Móczár mellett nyilatkoztak, és így Pethes most már nem lesz követ, ha a fejére áll is.

November 12. vasárnap: Kis misén voltam... aztán történt az Árokszállásba elmenendő embereknek és kocsiknak az összegyűjtése, míg végre 10 órakor 6 kocsival elindultunk még az úton csatlakozott hozzánk 2 kocsí és így 8 kocsival 40-en vonultunk be. Árokszállásba feltűzvé mindannyian a fehér tollat. Mihelyt a fogadó udvarán leszállongáltunk a kocsikra, azonnal ott volt értünk a küldöttség és mentünk Móczár zászlaja után zene kíséret mellett Csikós József házához, ahol az egész házból ki voltak hurczolkozva. Csak lóczák és székek voltak körül középen egy kis asztallal, melyen a követválasztási kortes dalokat írták és több butella silvorium állott rajta, melynek tartalma apródonként kezdett ürülni az Apáti és Árokszállási szabad választó polgártársak között... annyira föl-szaporodott a Fehér tollas sereg, hogy mire a Móczár házhoz értünk, volt 600 fehértollas együtt. Móczár János követ jelölt szépen beszélt.

November 21. kedd: Dobay Jánossal és Lukácsi Imre kocsissal elindultunk Jászberényen keresztül Felsőszentgyörgyre és 3-ra értünk oda. Elmentünk a község kocsmájába, midőn az utcán mennénk a községháza előtt 2 nemzetiszín tollas parasztember rekedt hangon dalolta 3 vályokvető cigány zenekíséretében Pethes kortes dalát, így: Nem kell nekünk píze, csak az igaz szíve, éljen Pethes Jóska – Paczek Kálmán ugyanakkor kikiáltott a községháza ablakán nevetve: látjátok így megy ám itten...”

Folytatás a következő számban.

Fodor István szíves hozzájárulásával közreadta:
Nagyné Kiss Mária

Ökörfogat, 1935, Békéscsaba, Ómasza birtok – fotó: Varga Géza gyűjteménye

A szavazás menete

A magyar választási rendszer kétszavazatos, töredékszavazatos-visszaszámláló rendszer. A vegyes választási rendszer a többségi és az arányos szisztéma keveredéséből keletkezett, a lehető legkisebb szavazatvesztés érdekében. A magyar voksolás kétfordulós, kötött pártlistákra és egyéni jelöltekre is szavazhatunk. A pártok pedig csak akkor kerülhetnek be a 386 fős, egykamarás országgyűlésbe, ha elérik az ötszázalékos parlamenti küszöböt.

A 386 mandátumból 176-ot egyéni választókerületben lehet megszerezni, 58-at országos, 152-t pedig területi pártlistáról.

Egyéni kerületek

Magyarország 176 egyéni választókerületre van felosztva, amelyeknek nagyjából egyenlő nagyságúknak kell lennie, és földrajzi értelemben is egységet kell alkotnia. Az egyes választókerületekben legalább 750 ajánlószelvényt kell a – legalább 18 éves, magyar állampolgárságú – jelöltnek összegyűjtenie ahhoz, hogy felkerülhessen a szavazólapra. A csalás kizárása érdekében a kopogtatócédulán szerepelnie kell a jelölt személyi számának és aláírásának is.

Első forduló

Az első forduló akkor érvényes, ha a választópolgárok több mint fele elmege voksolni, és ezt aláírásával igazolja (az ebben az esetben lényegtelen, hogy a leadott szavazat érvényes-e). Itt jelöltekre, illetve a pártok területi listáira is lehet szavazni. A forduló akkor eredményes – tehát akkor lehet kiosztani a mandátumot már az első körben – ha az adott jelölt megszerzi az egyéni választókerületben leadott érvényes szavazatok több mint felét.

Második forduló

Az egyéni választókerületekben akkor kell második fordulót tartani, ha elsőre nem sikerült jelöltet választani, vagy azért, mert nem ment el kellő számú választópolgár, vagy elmentek, de egyetlen jelölt sem kapta meg a szükséges támogatottságot. Ha érvénytelenesség miatt kell újra az urnákhoz járulni, mindenki indulhat, de lehetőség van visszalépésre is. Ha viszont az első forduló érvényes volt, de eredménytelen, csak a három legtöbb szavazatot kapott jelölt próbálkozhat ismét, illetve az, aki a szavazatok legalább 15 százalékát begyűjtötte az első körben. Itt már az is elég, ha a választópolgárok több mint negyede részt vesz a voksoláson. Az az aspiráns jut mandátumhoz, aki a szavazatok többségét megszerzi, függetlenül attól, hogy az az összes szavazat hány százalékát teszi ki.

A második fordulóban a pártok gyakran élnek a visszalépés lehetőségével abban bízva, hogy szimpatizánsaik az esélyesebbnek tűnő szövetségesre ikszelnek majd. Az eljárási szabályozás szerint ezt a szavazás napján reggel hat óráig jelezhetik, írásban. Abban az esetben viszont, ha az egyik jelölt a második fordulóig elhalálozik, a párt nem állíthat helyébe újat.

Területi körzetek

Összesen 152 mandátum kerül kiosztásra a 20 területi – a tizenkilenc megyéből és Budapestből álló – listákról. Itt a lakosság számához igazodva osztják ki a képviselői helyeket. Ezt a törvény határozza meg: a fővárosból 28-an, míg Komárom-Esztergom megyéből mindössze négyen kerülhetnek be innen. Területi listán csak pártok indulhatnak, mégpedig olyan pártok, amelyek a körzetben található egyéni kerületek legalább negyedében tudtak jelöltet állítani (kivéve Komárom-Esztergom megye, ahol legalább két kerület a kritérium).

Területi listára is mindkét fordulóban lehet szavazni, igaz, a másodikra igazán nincs szükség. A voksolás ezen része az arányos választási rendszer applikálása a vegyes szisztémába. Az első forduló érvényességi feltétele, hogy a szavazók legalább fele megjelenjen, a másodikban ez már csak 25 százalék + egy fő. Ezt követően az egyes pártokra leadott szavazatok arányában kapnak mandátumot. Ennek kiszámításához az Országos Választási Bizottság (OVV) az úgynevezett Hagenbach-Bishop módszert alkalmazza: az összes érvényes szavazat számát elosztják a területen kiosztható mandátum száma plusz eggyel. Így kijön, hogy egy mandátumhoz hány szavazatra van szükség. Magyarországon az a párt is kaphat mandátumot, aki eléri ennek az értéknek a kétharmadát. A szükséges egyharmad azonban a töredékszavazatokból kerül levonásra.

A második forduló után az OVV megállapítja országos szinten az ötszázalékos bejutási küszöböt, és hogy ez hány szavazatot jelent (általában 200 000 körül húzzák meg a vonalat). Az a párt, aki a területi listán nem éri el a limitet, nem kaphat mandátumot.

Országos lista

Összesen 58 képviselő kerülhet be (plusz a felcsúszó mandátumok) az azon pártok által állított országos listáról, amelyek legalább hét területi listát tudtak állítani. Itt az egész ország alkot egy választókerületet.

Töredékszavazatok

Az országos listákra nem szavaznak közvetlenül az állampolgárok, itt érvényesül a szavazat-visszaszámláló rendszer. A töredékszavazatok azok az egyéni választókerületekben az öt százalék fölötti pártok jelöltjeire leadott voksok, amelyek nem eredményeztek mandátumot: a vesztes, illetve a területi listákon „túlnyert” szavazatok. Nem számít ide azonban az a szavazat, amelyeket csak egyéni kerületben induló független jelöltekre vagy olyan pártokra adtak le, amelyek végül nem lépték át az öt százalékot, illetve érvénytelen választási fordulóban keletkeztek.

A mandátumkiosztásban a D'Hont módszer van az OVV segítségével. Ennek lényege, hogy minél több szavazatot kap egy párt, annál több mandátumhoz jusson. A pártok töredékszavazataik szerint bekerülnek egy táblázatba. Az összes töredékszavazatból egy osztó segítségével adják meg itt is az egy mandátumhoz szükséges szavazatszámot. Ezt először a legtöbb szavazattal rendelkező párttól vonják le (és váltják mandátumra), majd a következőtől, míg a kiosztható képviselői helyek el nem fogynak. Mivel az öt százalék alatti pártok ebből a körből kiestek, a módszer a nagy pártoknak kedvez.

A húsvéti ünnepkör nagyböjttől fehérvasárnapig

Húsvétfasárnap időpontját 325-ben a niceai zsinat a tavaszi napéjegyenlőséget (március 21-ét) követő holdtölte utáni első vasárnapban állapította meg. Eszerint húsvét időpontja március 22. és április 25. közötti időre tehető. A nagyböjt a keresztény egyházban a húsvéti előkészület ideje, hamvazószerdától húsvétfasárnapig tart böjtöléssel, egyházi és népi ájtatosságokkal. A 40 napos böjt a 7. századtól vált szokássá, ezt II. Orbán pápa 1091-ben iktatta törvénybe. Kezdonapjának elnevezései: *hamvazószerda, böjtfogszerda, szárazszerda, aszalószerda stb.* utalnak egyrészt a hamvazkodásra, másrészt a böjtölésre.

Utolsó előtti hete a *virághét*, amely virágvásárnapkal zárul. Ezt követi a húsvétfasárnapig tartó *nagyhét*.

Hamvazószerdán a katolikus templomokban a mise után az elmúlt évi szentelt barka hamuját, a pap megszenteli, és keresztet rajzol a hívek homlokára „*Emlékezzél ember, hogy porból vétettünk, porrá leszünk!*” szavak kíséretében. A hamvazószerda a hamuhintés a bűnbánat ősi jelképe. A hamvazkodásnak gyógyító erőt tulajdonítottak, mert úgy vélték, aki hamvazodik annak egész évben nem fáj a feje.

Nagyböjt idején tilos volt a lakodalom, bál, mindenféle zenés, hangos multság. Nagyböjtben gyóntak, áldoztak, a haragosok igyekeztek kibékülni. Böjti ételek a nyers vagy aszalt gyümölcsök, főtt tészta, a legjellegzetesebb az erjesztett korpaleves, a cibere. A nagyböjtben a lányok és a menyecskék egyszerűbb, sötétebb színű ruhákat viseltek. A vallási böjti parancsokban ésszerű egészségügyi megoldás is érvényesül.

A nagyböjti étkezési, szórakozási, mulatozási tilalmak ellenére, jellegzetes szokások és játékok alakultak ki. A legismertebb a karikázó (leánykörtánc) volt, mert erre a tánctilalom nem vonatkozott. Jellegzetes böjti játékok voltak az énekek kezdősarairól elnevezett ún. cickomozás, szinalázás. A böjti játékok közé tartozik a nagylányok kanyargós vonulása, pilikézése a kisebb lányok körül. Zoboralján a nagylányok és a kisebb lányok játéka volt az ulicskázás, hajujvárazás. A böjti vasárnapokon többnyire a lányok, esetleg lányok és legények a falun énekelve vonultak végig. A mancsózás – fagolyó ütése mancsnak nevezett bottal – Nógrád megyében ugyancsak kedvelt böjti játék volt.

Virágvásárnap Jézus Jeruzsálembé való bevonulásának emlékűnnep, a húsvét előtti vasárnap. Már a 7. században pálmát szenteltek ezen a napon. A pálmát nálunk a barka helyettesíti. A barkát a pap rendszerint a nagymise előtt szentelte meg, majd kiosztotta a híveknek. A virágvásárnap barkaszentelés egyházi eredetű népszokás ugyan, de a szentelt barkát felhasználták rontás ellen, gyógyításra menydörgés, villámlás elhárítására is. Sokfelé élt a hiedelem, hogy a szentelt barkát nem szabad bevinni a házba, mert elszaporodnak a legyek és a bolhák; A tojásból nem kel ki a csirke. Másutt pl. a zempleni falvakban azonban beviszik a szobába és szentkép vagy a gerenda alatt tartják, hogy azután hamvazószerdán ennek a hamujával hamvazkodjanak. A szentelt barkának az állat tartásban jósló, varázsló, rontás elleni hatékonyságot tulajdonítottak. A földműveléssel kapcsolatosan is hatásosnak tartották, pl. a kert földjébe tűzték le hogy elűzze onnan a férgeket. A *virágvásárnapot* megelőző hetet sokfelé *virághétnek* nevezték és alkalmas időnek tartották virágmagvak vetésére. *Virágvásárnap*hoz kapcsolódik a Magyar nyelvterület északi részén a *kiszehajtás*. A kiske menyecskének öltözött

szalmbábba amelyet a leányok énekszóval vittek végig a falun, majd a falu végén – ha volt „víz” vízbe vetették vagy elégették. A bábu a különböző magyarzatok szerint a tél, a böjt, a betegség megszemélyesítője lehetett. Ahol a kiszét vízbe vetették minden lány 1-1 szalmacsomót dobott a vízbe. Úgy hitték, akinek a szalmacsomója elúszik még abban az esztendőben férjhez megy. A kiszehajtást néhány faluban a villózás, téltemetés követte. A leányok feldíszített fűzfaágakkal jártak házról házra mint mondták a villó a tavasz hírnöke a zöldellő ágban megmutatkozik a tavasz közelsége.

„Kice vice villó
Gyűjjön rád a himlő
Behoztuk a zöldágot
Kivisszük a kice-vicét
Kice kice villó
Gyűjjön rád a himlő
Határainkat a jégeső el ne verje.”

A kiszehajtás és villózás dallamát, és szövegét világszerte ismerték tették **Kodály Zoltán** kórus feldolgozásai.

A **Nagyhét** a nagyböjt utolsó hete jeles napjai: **Nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat**.

Nagycsütörtökön megszűnik a harangozás a közismert szólás szerint a harangok Rómába mennek, s legközelebb nagyszombaton szólalnak meg újra. Annak emlékére hogy hajdan Jézus az olajfák hegyén virasztott nagycsütörtök este az idősebb asszonyok a kálvárián vagy útszéli keresztelnél imádkoztak. *Nagycsütörtököt* zöldcsütörtöknek is nevezték ilyenkor a jó termés reményében spenótot, fiatal csalánt főztek.

Nagypéntek Jézus keresztthalálának emléknapja a legnagyobb böjt és gyász ideje. A nap nevezetes szertartása a csonkamise. A *nagypénteki* körmenetek, élőképes felvonulások, passiójátékok már a középkor óta virágoztak nagypénteki ájtatosság része volt a kálváriajárás, a szent sír körüli virasztás. A szent sír, az úr koporsója állítás a katolikus templomokban sajátos hazai illetve közép-európai fejlemény. A pénteki napot általában szerencsétlennek vélték, különösen a nagypénteket. Tiltották az állattartással, földműveléssel kapcsolatos munkákat. Általános hiedelem szerint *nagypénteken* nem szítottak tüzet, nem sütöttek kenyeret, mert az kővé válna. Nem mostak mert a ruha viselőjébe villám csapna, nem fontak nem szöttek. A tilalmak elsősorban a női munkákra vonatkoztak.

Nagyszombat jellegzetes szertartása a tűzszentelés a katolikus templomban a gyertyát – a feltámadó krisztus jelképét az előző évi virágvásárnap szentelt barkáról csiholt szentelt tűzzel gyújtják meg. A tűzgyújtás egykori hagyománya szerint ugyanis csak évenként egyszer, *nagyszombaton* volt szokás új tüzet gyújtani. A *nagyszombat* leglátványosabb vallásos szertartása a feltámadási körmenet, amelyet a középkorban húsvét hajnalán tartottak, az új-

korban az egyház előrehozta nagyszombat estéjére.

Tavasza a természet megújítása az embert is a környezete megtisztítására készíteti. A tisztasággal kapcsolatos a féregűzés is amelynek mágikus, babonás módját gyakorolták nagyszombaton. Amikor először szólalt meg a harangok a gazdasszony a ház falát söpörve kiáltozta: Kígyók békák szaladjatok megszólaltak a harangok.

Ugyancsak ekkor vagy húsvét vasárnap reggelén mentek megkerülni a határt a falvak lakói (határjárás határkerülés) főként a fiatal házas emberek és legények kerülték meg a falu határát miközben egyházi és egyéb énekeket énekeltek. A szokás célja egyházi jelentése mellett a határjelek megújítása, megismertetése és a termőföldek mágikus védelme volt akik először vettek részt határjáráson azokat a határjelekre fektetve megvesszőzték így vették emlékeztünkbe a határjelek helyét.

Húsvétfasárnap a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe e napon ünneplik krisztus feltámadását. Véget ér a nagyböjt a hústól való tartózkodás innen származik az ünnep magyar elnevezése is.

Húsvét vasárnap – akárcsak minden ünnepen – munkatiltalom volt. Húsvétfasárnap és hétfőn a böjti tilalom után ismét lehetett táncolni. A húsvéti szertartásokhoz tartozott már a 10. század óta az ételszentelés. A szentelésre vitt jellegzetes ételek: a kenyér, kalács, bor, bárány, sonka. A húsvétfasárnaphoz kapcsolódó zöldágjárás a tavaszt, a természet megújulását jelképező énekes játék.

A húsvéthétfői locsolás eredete részint arra a legendára utal, mely szerint a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat locsolással akarták a zsidók elhallgattatni. A víz tisztító, termékenységgvarázsló erejébe vetett hit az alapja a húsvéti locsolásnak is. *Vízbevető, vízbehányó hétfőnek is nevezték húsvéthétfőjét*, ami utal a locsolás egykori módjára, hogy gyakran kúthoz, vályúhoz vitték a lányokat és egész vödör vízzel leöntötték őket. A két világháború között vált általánossá a „szagos vízzel, rózsavízzel” való öntözés. A locsolóversek sok változata ismert máig, a mágikus jellegű szövegektől a fél népi rigmuskig.

„Húsvét másodnapján
Mi jutott eszembe,
Üveg rózsavizet
Vettem a kezembe.
Elindultam vele
Pirostojást szedni,
Adjatok hát lányok
Ha nem sajnáljátok,
Nagyon megbánjátok,
Licskes lucskos lesz az
Ünneplő ruhátok.”

Forrás: Boros Marietta–
Karácsony Zoltán–Tátrai Zsuzsanna
Magyar Népi Kultúra

Április – Szent György hava

Április 1.

- Ugratások, csúfolók;
- Április 24. – Szent György napja;
- Sárkányölő Szent György napja, a lovagok, lovasok fegyverkovácsok, szígyártók védőszentje;
- Állatok tavaszi kihajtásának hagyományos napja;
- Vetőnap: kukorica, bab, uborka;
- Rontásra, varázslásra alkalmas nap, pl. boszorkányok ellen zöld ág kitűzése;
- Időjárásjóslás: he ezen a napon megszólalnak a békák korai nyarat jósolnak.

Nagyböjt

- Hamvazószerdától húsvétfasárnapig, negyven napon át tart a húsvéti előkészület ideje;
- Hamvazószerdán „hamvaszkodás” a katolikus templomban;
- Böjti étkezés;
- Böjti tilalmak, pl. lakodalom, multság, tánc;
- Böjti játékok.

Virágvásárnap

- A húsvéti ünnepkör virágvásárnapjától (Jézus Jeruzsálembé való bevonulásától) fehérvásárnapig tart;
- Barkaszentelés, körmenet;
- Kiszehajtás villózás.

Nagyhét

- A nagyböjt virágvásárnaptól húsvétig terjedő utolsó hete. Jézus szenvedésének, keresztthalálának és feltámadásának emléknapjai;
- Keresztjárás, kálvária, passiójáték, pilátusverés;
- Nagyheti takarítás, meszelés, féregűzés;
- Nagypénteki munkatiltalom;
- mosdás, fürdés, jószágfürösztés, egészség-, szépség- és termékenységgvarázsló céllal;
- Nagyszombati tűzszentelés és tűzgyújtás;
- Feltámadási körmenet.

Húsvétfasárnap

- Jézus feltámadásának ünnepe;
- A tavaszi napéjegyenlőséget (március 21.) követő holdtölte utáni első vasárnap, mozgó ünnep március 22. és 25 között;
- Krisztus-keresés határjárás;
- Ételszentelés;
- Zöldágjárás kakaslövés havajgatás;
- Bálók táncmultságok.

Húsvét hétfő

- Húsvét másnapja;
- Locsolás, locsolóversek, tojásfestés, tojásjátékok.

Fehérvásárnap

- Húsvét utáni vasárnap;
- Komálás, mátkálás, vésározás.

Április 25. Márk napja

- Márk evangélista ünnepe;
- Búzaszentelő körmenet.

Közzé tette:
Kaszainé Ocskó Györgyi

Gondolatok Húsvét után...

„Úgy tapasztaltam, hogy az emberi élet alján rend van. S mert az emberi élet a Teremtés legbonyolultabb megnyilatkozási formája, valószínű, hogy máshol is rend van, a kezdetlegesebb és egyszerűbb létezés világában is, a kőzetek, mosómedvék, hullók és a bolygócsillagok természetében is. Mindenben rend van, a dolgok eljutnak hozzánk, akkor is, ha ujjunkat sem mozdítjuk, s rend van abban is, hogy időnként mozdítjuk ujjunkat, vagy lelünk a célből, hogy a dolgok eljussanak hozzánk, mi eljussunk bizonyos helyzetekhez, emberekhez, gondolatokhoz, melyekhez személy szerint, elodázhatatlanul közünk van. Mindebben rend van, ebben hiszek.

De hiszek abban is, hogy e rend mögött szándék is van, melyet nem ismerek. Nevezd, ahogy akarod. Én Gondviselésnek nevezem. Ez a szándék törődik velem, személyesen, büntet, vezet, elrendezi a dolgaim, a mélybe taszít, minden pillanatban ellenőriz, építi körülöttem a világot és épít engem a világban, felhasznál. Aki ezt nem érzékeli idővel, vaksi és süket. Minden mögött a Gondviselés van: ebben is hiszek.”

Márai Sándor: A Rendről és a Gondviselésről

Verseghy Ferenc születésére emlékeztek

A jövőben is ápoljuk emlékét

Verseghy Ferenc születésének 253. évfordulójára emlékeztek Szolnokon. A Verseghy Ferenc megyei könyvtár épületén koszorút helyeztek el tiszteletére többek között a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés alelnöke, Kovács Sándor.

Sokoldalú alkotó, aki mind a teológia, mind az irodalom és a nyelvészet területén is kiemelkedő életművet hagyott az utókorra. Először fordította le magyar nyelvre a Marcellaise-t és a forradalmi kátét – hangzott el Kovács Sándor köszöntő beszédében. Kovács Sándor szerint a kötelességünk, hogy a jövőben is ápoljuk Verseghy Ferenc emlékét.

Fotók: Dr. Hanga Valéria

Beszélgetés Selmeczi László régésszel a Jászfényszaru zajlott ásatásairól

Jászfényszaru múltjának alapos megismeréséhez, a korai írásos források csekély száma miatt a régészet szerepe kulcs fontosságú, ezért Selmeczi László régésszel, a város területén végzett ásatásainak eredményeiről kérdeztük.

Fotók: Farkas Kristóf Vince

Am ezelőtt ismerjük meg a kutató korábbi munkásságát. Selmeczi László nagykunsági középkori feltárásait követően arra a kérdésre kereste a választ, hogy a jászok mikor telepedtek le Magyarországra. Először a Jászság területén, a Jászdósa melletti elpusztult Négyszállás középkori jász településnél folytatott jelentős ásatásokat 1980 és 1990 között, melynek során a település két templomát és két temetőjét, valamint a szállás egy részletét is sikerült feltárni. Munkája során azonosította a beköltöző jászok legősibb sírjait, melyek a XIII. század közepére tehetőek. Tehát feltárásai alátámasztják a történelmi ismereteket, mely szerint, a jászok a kunokkal együtt, közvetlenül az 1241-42-es tatárjárás után telepedtek le Magyarországra. Ezt követően 1990-1994 között, további kutatásokat végzett a középkorban elpusztult Ágó falu templománál, temetőjénél és ezek mellett, több középkori lakóházat is feltárt.

Jászágó után, Selmeczi László a Jászfényszaru melletti Kozma-parton (Kai part) végzett régészeti ásatásokat 1996-ban és 1997-ben. E két év munkájának nyomán, feltárára került a parton egykoron állott templom nagy része, a templom belsejéből 10 sír, a templomon kívül pedig 21 sír került elő. A Kozma-parton ma is látható kereszt egy korábban e helyütt álló templomot jelöl, amely Szentkozmadamján, Kozmadamján szállása nevű településhez tartozott, melynek alapítása az Árpád-korra tehető. A templom az 1100-as években épülhetett, román stílusban. A templom a korabeli Magyarországon kis mérete ellenére igen díszesnek számíthatott, hiszen faragott kövekből épült, párkányát

boltíves minta díszítette, a belsejét pedig freskók ékesítették.

A templom belső feltárt sírokból a következő leletek kerültek elő: ing nyakdíszek, vadkanabrázolásos pecsétgyűrű, továbbá több sírból is vas övcsat, vaskés és pitykegomb. Különösen érdekes egy aranyozott ezüstkorong, melyen egy emberfejű, de madártestű lény látható. Találtak még továbbá egy női sírban ún. hólyagos korongot is, mely a jász etnikumra utal, ugyanúgy, ahogy az övcsatok gyakori előfordulása, vagy az egyes sírokban a két csat jelenléte is.

A templomból előkerült csontvázak, feltelelezhetően a Négyszállási család tagjaié lehetnek, ám ezt teljes biztonsággal nem állíthatjuk. Ugyanakkor került elő olyan lelet is, ami az 1400-as évek előtti, szintén jász sír. További érdekesség, hogy a templomon kívüli egyik sírban – melynek földbekerülése a Tatárjárást követő évekbe helyezhető – kunbesenyő típusú kengyelt és állatsontot találtak; melyek pedig, a pogány rítusú temetkezés ismérvei. Valamint ismert egy kard töredék is szintén az Árpád-korból.

Kozmadamján szállás után, Jászfényszarun a templom déli oldala mellett elterülő egykori temetőnek a részleges vizsgálatát tűzte ki célul a régész. Az ásatás két idényben 1998-ban és 1999-ben zajlott, ahol mintegy 40 sírt tártak fel. A feltárt sírok közül a legkorábbiak a XV. századból származnak. Azonban a korai sírok a későbbi rátemetkezések miatt meglehetősen sérültek és töredékesek voltak. Kormeghatározásul egyedül a Zsigmond király kori (1387–1437) pénzérmék szolgáltattak. Az is kiderült, hogy a templom körül egészen Mária Terézia koráig folyt a temetkezés, ám az 1775-ben kiadott rendelet miatt (a temetőt a települések határában kell elhelyezni), a temetőt legkésőbb ekkor bezárták. A feltárt sírok a templom irányát követik, a leletek pedig csak kevés adatot nyújtottak, hiszen mindössze néhány pénzdarab, koporsószőg, szemfedődísz és egy Mária Terézia kori imakönyv bőr fedőlapja került elő.

A feltárt szelvények alapján a XV. századnál korábbi leletek még szórványként sem kerültek elő. Így, bár a település nevét a kutatók Árpád-korinak tartják, azonban eddig még nem találtak Árpád-kori leleteket a mai Jászfényszaru belterületén. Selmeczi László szerint felvetődik a kérdés, hogy ha Jászfényszaru nem létezett az Árpád-korban, akkor hol állt városunk elődje. Véleménye szerint talán a település határában, a Barátok tava melletti névtelen Árpád-kori falu lehetett az első Fényszaru néven ismert település. Városunk kialakulásának biztos történetéről azonban jelenleg még egyértelmű választ nem tudunk adni.

Farkas Kristóf Vince, Pál Katalin Alíz

Rövid hírek

A Képviselő-testület 252/2009. (XI.30.) számú határozatában döntött a Homok tanyai Vadászház és mellette lévő vegyes faállományú erdő megvásárlásáról.

Az elővásárlási jog biztosítása érdekében a 049/39 hrsz-ú 2108 m² területű ingatlan 71 m² alapterületű felépítménnyel 5.356.250 Ft, a 049/40 hrsz-ú 1920 m² területű erdő 268.750 Ft, összesen: 5.625.000 Ft vételi ajánlattal került 15 napra meghirdetésre a kormányzati portálon (magyarorszag.hu) és az önkormányzat hirdető tábláján. Az eladó a Jászfényszaru Vadásztársaság jelenleg az ingatlanok adás-vételéhez és ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez szükséges dokumentumok beszerzését végzi.

Az adás-vételi szerződésben meghatározott birtokbaadási időpontot követően lehet a Vadászház hasznosításáról, üzemeltetéséről dönteni.

Önkormányzati hír

Új cég a Jászfényszaru Ipari Parkban

Új betelepülője van a Jászfényszaru Ipari Parknak. Az USA tőzsdéjén jegyzett ModusLink Global Solutions Inc. 25 éve működik, 13 országban, 35 létesítményben közel 4700 alkalmazottal van jelen. A ModusLink Magyarország Kft. a csúcstechnológiájú termékek ellátási láncának specialistája. A cég tevékenységi körébe tartozik az összeszerelés, a logisztikai szolgáltatás, a média replikáció (CD, DVD), és kiegészítő egységcsomagok összeszerelése. Magyarországon a vevői között tudhatja a Samsungot, az IBM Lenovot és a Microsoftot is. A ModusLink Magyarország Kft. azért választotta a Jászfényszaru Ipari Parkot, mert annak kiválóak a földrajzi adottságai és emellett egyik legfontosabb vevőjük is a parkban található. A cég 4300 m² alapterületű épülete 5 hónap alatt készült el és 2009 szeptemberében kezdték meg a működést. A mai napig csakúgy, mint más cégek, sok helybélinek ad munkát a ModusLink Magyarország Kft.

Üzemcsarnok-avatás

2010. április 30-án, pénteken délelőtt a 100%-ban Önkormányzati tulajdonban lévő Jászfényszaru Ipari Centrum Kft. megrendezésében kerül sor az Ipari Parkban az üzemcsarnok ünnepélyes átadására. Az 1850 m²-es üzemcsarnok építése az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. A projekt célja, hogy a vállalkozások kétféle betelepülését biztosító feltételek létrejöjjenek. Első lépésben a betelepülő vállalkozás a csarnok bérbe vételével csökkenteni tudja a kockázatokat és anyagi terheket, később az Ipari Parkban történő saját terület vásárlásával saját telephelyet tud kialakítani. A beruházás eredményeként további munkahelyek jöhetnek létre.

A rendezvényen bemutatásra kerül a Jászfényszaru Ipari Park komplex fejlesztése elnevezésű projekt, ezt követően a meghívott vendégek egy fórumbeszélgetés keretében megvitájk, hogy hogyan járulhatnak hozzá a vállalkozások sikeres működéséhez az önkormányzatok és az ipari parkok. A rendezvényről további információt a www.jaszfenyszaruiparipark.hu oldalon olvashatnak.

Tisztújítás a Pusztamonostoriak Baráti Körénél

2010. március 27-én tartotta közgyűlését a Pusztamonostoriak Baráti Köre, melyen Nagy Lajos elnök részletes beszámolót tartott az elmúlt 3 évről, megköszönte a tagság és az önkormányzat támogatását az együttműködő civil szervezetek munkáját. Különösen a Jászok Világtalálkozója alkalmával mutatkozott meg az összefogás a településen, s hozta még közelebb az egyesület tagjait is egymáshoz. Sok még a tennivaló, vannak jó elképzelések, amelyek már egy új vezetőség által kerülnek megvalósításra.

Az elnöki és gazdasági beszámolókat elfogadva, vezetőségválasztásra került sor.

Az új vezetőség tagjai: ifj. Bajtai Miklós elnök, Kothencz Győzőné, Kisné Pető Brigitta, Kissné Tózsér Melinda, Sándor Márta tagok.

Ellenőrző bizottság: Kókai Györgyi elnök, Farkas Ferenc és Krisztiné Merva Eszter tagok.

Sok sikert kívánunk az új vezetőség munkájához!

Nagné Kiss Mária

Tankönyv vállalkozásoknak

A Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium támogatásával készült „Tudatos működés, ösztönző vezetés, növekedés” című tankönyvet az azonos nevű projekt résztvevői postán meg fogják kapni. Minden más érdeklődő szabadon letöltheti a SEED Kiválalkozás-fejlesztési Alapítvány honlapjáról: www.seed.hu

A könyvet mikrovállalkozók saját és alkalmazottaik továbbképzésére használhatják fel. A kiadvány szervezett program keretében történő felhasználását a SEED Alapítvánnyal minden esetben egyeztetni kell. A könyv korlátozott mennyiségben papír alapon is rendelkezésre áll. Magán személyek legfeljebb egy, szervezetek legfeljebb 10 példányt igényelhetnek. A kiadvány előzetes időpont egyeztetés után ingyenesen vehető át a SEED irodájában, illetve a postán is elküldjük a költségek megtérítése esetén. A részletekről érdeklődjön a seed@seed.hu e-mail címen vagy a +36 1 212-2179 telefonszámon.

A könyv elolvasása után kérjük, ossza meg velünk véleményét, hogy azt a következő kiadásba beépíthessük: a kérdőív a SEED honlapján található. Köszönjük!

Látogatás a Zakliczyni Babfesztyálra

2010. szeptember 11-én rendezik meg a 11. Babfesztyált lengyel testvérvárosunkban. Az Iglice Gyermekek Néptánc Együttes három napot tölt Zakliczynben, és fellép a szombati és vasárnapi műsorban. Újságunk hasábjain a 2009. októberi számban már jeleztük, hogy helyi érdeklődők számára lehetőség nyílik a Babfesztyál meglátogatására illetve Dél-Lengyelország két kiemelt városának Krakkó és Tarnow megismerésére.

A táncsoporttól függetlenül, saját gépjárművel, saját költségen kerülne sor az utazásra. Megfelelő érdeklődés esetén a szállást, étkezést, programot szervezzük meg. A szállást a zakliczyni falusi vendéglátók biztosítják, amelynek költsége az előző évben reggelivel és vacsorával mintegy 3500 Ft volt személyenként. Akinek az érdeklődését felkeltette ez a lehetőség, kérjük, hogy május 1-ig személyesen keresse Kaszai Tamást (+3630-287-5650).

Az isaszegi csata emlékezete

Isaszeg és Gödöllő között került sor a tavaszi hadjárat első szakaszának döntő csatájára. 1849. április 6-án a tét mind a két hadsereg számára nagy volt. Ha a magyarok győznek, a császári-királyi hadseregnek Budára vagy Vácra kell visszavonulnia, s ezzel befejeződik a Duna-Tisza köze felszabadítása. Ellenkező esetben a magyar fél kénytelen visszavonulni, s biztonsággal csak a Tisza vonalán szilárdíthatja meg helyzetét.

Windisch-Grätz fővezér vezette császári-királyi sereg körülbelül 55 000 főt számlált, tüzérsége 214 lövegéből és röppentyűből (rakéta) állt. A Görgei Artúr vezette magyar főcsereg összlétszáma 47 500 fő körül volt, a tüzérségét 198 löveg alkotta. Egészében véve Windisch-Grätz volt fölényben, de a magyar haditerv kiegyenlíthette a hátrányt.

A kora délutántól késő estig tartó harcok során ugyan számos alkalommal kritikus helyzetbe került a magyar hadsereg, de végül győztesen hagyta el a csatateret, a Tavaszi Hadjárat egyik legfényesebb sikerét aratva.

A dicsőséges Tavaszi Hadjárat emlékét ápolva hagyományörző szervezetek, önkormányzatok sokasága minden évben megrendezi a Tavaszi Emlékhadjáratot, mely megemlékezések, koszorúzások, hagyományörző rendezvények, csatabemutatók sorával járja végig Magyarországon és Szlovákiában a hadjárat emlékhelyeit.

Idén immár 22. alkalommal került sor a Tavaszi Emlékhadjáratra. Április 6-án az Isaszegi Történelmi Napok (április 4-7.) keretében tartották az Isaszegi csata emléknapját. Eredeti viseletbe öltözött katonai gyalogos, lovas és népi hagyományörzők százainak felvonulása zajlott Isaszeg utcáin a Városházától a Szoborhegyig, ahol a hadtörténész által közvetített színes csatabemutató szemléltette a diadalmas ütközetet. Az Isaszegre látogatókat emellett egész napos programkínálat, vásárosok, kézművesek és vendéglátás várta.

Pető István

Fotók: Pető István

Szellemi tulajdonvédelem KKV-knak

Tisztelettel meghívjuk a szellemi tulajdonvédelemmel foglalkozó

Guide

c. programra, melynek időpontja: 2010. május 6., 10–14 óra
Helyszíne: ITD-Hungary Zrt. (1061 Budapest, Andrássy út 12.)

Témák:

- A szellemi tulajdonvédelem eszközrendszere a KKV-k támogatására
- (IP Europe Aware bemutatása, INNOVAccess weboldal bemutatása, miért jött létre a Guide?)
- Guide bemutatása
- HENT-bemutatása
- China Helpdesk
- Tudatos KKV bemutatkozása
- Kérdések, hozzászólások
- Ebéd

Az Európai Bizottság „Versenyképességi és Innovációs Keretprogramjának” (CIP) támogatásával, a Versenyképességért és Innovációért felelős Végrehajtó Ügynökség irányításával indított „IPeuropAware” projekt célja a kis- és középvállalkozások szellemi tulajdonvédelmi ismereteinek megalapozása illetve elmélyítése, ez irányú tudatosságuk fokozása. E program keretében jelent meg ez év januárjában angolul az a 12 nemzeti szellemi tulajdonvédelmi hatóság, több nemzetközi és nemzeti szakmai és szellemi tulajdonvédelmi szervezet valamint számos független szakértő által készített Szellemi tulajdonvédelmi útmutató című négy kötetből álló könyvsorozat, amelynek egyes kötetei a bútort-, a bőrt-, a cipő- illetve textiliparban tevékenykedő vállalkozások számára adnak útmutatást a szellemi tulajdonvédelem területén, kitérve az egyes iparágak specialitásaira is.

A nemzetközi szerzőgárda tevékenységét 24 tagú tanácsadó bizottság is támogatja, amely felölelte az Európai Bizottság illetékes képviselőit és egy igen széles nemzetközi szakmai kört.

A kötet első része a szellemi tulajdonvédelem alapismereteit és az e téren a vállalkozások számára rendelkezésre álló oltalmi és értékteremtési lehetőségeket tárgyalja, második részében 13 EU tagország, harmadik részében pedig Kína, India, Oroszország, az Egyesült Államok, és az EU szellemi tulajdonvédelmi rendszerét mutatja be, valamint kitér az Európán kívüli nemzetközi oltalmazási lehetőségekre, és esettanulmányokat is tárgyal.

A könyvsorozatnak a megfelelő magyar ipari szektor csekélyebb méretei miatt egyetlen kötetbe integrált magyar fordítását a rendezvény résztvevői térítésmentesen kézhez kapják.

**A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.
A jelentkezés határideje 2010. május 4.**

**A regisztrációt fogadja: Gács János
Magyar Szabadalmi Hivatal
1054 Budapest, Akadémia u. 21.
Tel: +36 1 474 5503
Fax: +36 1 474 5502
E-mail: janos.gacs@hpo.hu**

12 napos vállalkozói kompetenciafejlesztő tréning nőknek 2010-ben is

Örömmel tájékoztatunk mindenkit, hogy egy új szponzor-nak köszönhetően folytatódik egyik legnépszerűbb programunk, a 12 napos vállalkozónői tréning. Az első csoport április 29-én indul, és hat héten keresztül csütörtökönként és péntekenként tart.

Mindenkit várunk, aki:

- régóta dédelget egy jó ötletet, és szeretné azt megvalósítani, vagy
- ahhoz, hogy meglévő tudását értékesítse, önfoglalkoztató szeretne lenni, vagy
- nem elégedett vállalkozása üzletmenetével, és szeretne újragondolni néhány dolgot, vagy
- szeretné segíteni a családi vállalkozást, vagy
- nem talál munkahelyet, és el tudja képzelni, hogy akár vállalkozóként, akár mikrovállalkozás alkalmazottjaként dolgozzon.

Számtalan kutatás és saját húszéves tapasztalatunk is bizonyítja, hogy meghatározódik a siker esélye, ha üzleti ismeretek birtokában, tervszerűen, tudatosan, kapcsolatteremtő hatékonyan igénybe véve indítja és működteti vállalkozását.

Ehhez ad nagyon komoly segítséget 12 (6x2) napos képzésünk, amelynek során nagyon sokat tanulhat trénerinktől és csoporttársaitól, személyre szóló figyelmet és problémái testreszabott megoldásához is segítséget kap. A kép-

zés végére elkészítheti saját üzleti tervét, amely mellett, hogy nagyon jelentős mértékben növeli az indítandó vagy átszervezendő, fejlesztendő vállalkozás sikerét, alkalmas arra is, hogy hitelkérelemhez vagy az önfoglalkoztatóvá válást segítő kamatmentes tőkejuttatás eléréséhez benyújtja.

Időpont és a képzések tartalma:

- **2010. április 29-30.** Ismerkedés, csapatépítés, önismertet, vállalkozói készségek felmérése és fejlesztése. Tréner: Horváth Anna.
- **2010. május 6-7.** Az üzleti ötlet és üzleti tervezés végiggondolása, a vállalkozásalapítás és működtetés lehetőségei és kockázatai. Tréner: Horváth Anna.
- **2010. május 13-14.** Marketing és marketing kommunikáció, céltudatos eladás, ügyfélcentrikus vállalkozás. Tréner: Sellei Anna.
- **2010. május 20-21.** Vállalkozások vezetése, menedzsmentje, a munkatársak kiválasztása, motiválása, irányítása. Tréner: Laczkó Zsuzsa.
- **2010. május 26-27.** Kisvállalkozások pénzügyei – amit a fedezetszámról, az eredménykalkulációról, a számvitelről, a likviditási problémák elkerüléséről, valamint a pályázatokról és egyéb finanszírozási forrásokról tudni kell. Tréner: Horváth Anna.

- **2010. június 3-4.** Alapvető adózási és bérszámfejtési ismeretek, valamint az elkészült üzleti tervek prezentációja. Tréner: Horváth Anna (a prezentációk meghallgatásán és értékelésén a másik két tréner is részt vesz).

Helyszín:

Avantgard Irodaház VI. emeleti tárgyalója a Millenáris Parkban (1024 Bp., Kis Rókus u. 16-20.). Az irodaház a Fény utcai bejáratnál, a Fogadóval szemben található.

Jelentkezés módja és feltételei:

Jelentkezni a www.seed.hu letölthető jelentkezési lap kitöltésével és visszaküldésével lehet. A képzés költségeihez **jelképes, 20.000 Ft-os hozzájárulást kérünk**, amelyet a 12001008-00106656-00100007 számú bankszámlánkra kérünk átutalni. (A képzés piaci ára kb. 300.000 Ft.)

Az április 29-én induló képzésre még korlátozott számban vannak helyek.

További információ:

Kérdéseivel forduljon bizalommal Horváth Annához – SEED – a ahorvath@seed.hu e-mail címen vagy a +36 1 212-2179 telefonszámon. **A jelentkezéseket is Horváth Anna e-mail címére várják.**

A „Fehér Akác” Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Idősek Otthona újonnan kialakított 94 férőhelyes részlegének átadása

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a fenntartásban álló szociális intézményeinek fejlesztésére, férőhelyeinek bővítésére. Mindennek eredményeként az **elmúlt négy évben több beruházás valósult meg a szociális intézményekben közel fél milliárd forint értékben.**

2010. március 30-án ünnepélyesen átadott „Fehér Akác” Idősek Otthonában teljes mértékben önerőből történt az új 94 férőhelyes gondozási részleg kialakítása Jászapátiban. A beruházás bekerülési költsége mintegy 150 millió forint. Az épület korábban is a megyei önkormányzat épülete volt, kollégiumként működött.

A Fehér Akác Otthon 20 évvel ezelőtt, 1990. február 20-án kezdte meg működését a Jászapáti, Hősök tere 7. sz. alatti épületben. Az 1900. körül készült épület egykor járásbíróház volt, majd megyei csecsemőotthonként működött. 1989-ben 59 fős idősotthonná alakították. 1998-ban újabb 21 idősotthoni férőhelyt alakított ki az in-

A jól szervezett munkavégzés eredményeként a vállalt 2009. október 15-i határidő helyett 2009. augusztus 26-án fejeződtek be a kivitelezési munkálatok.

Az új részleg ünnepélyes átadására az **intézmény fennállásának 20. évfordulója alkalmából** került sor. Az eseményen **Fejér Andor**, a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Közgyűlés elnöke mondott ünnepi beszédet, ezt követően a megye zászló átadásával ismerte el az intézmény dolgozóinak munkáját a megyei önkormányzat.

Az intézmény igazgatónőjének, **Vincze Ferencnének** köszöntője után ünnepi műsorral folytatódott a rendezvény, amelyen Jászapáti Város Vegyeskara mellett fellépett a helyi Hétszínvirág Táncegyüttes is, valamint egy volt dolgozó egy jelenlegi lakói szavaltát is hallhatták a résztvevők.

Az eseményt megtisztelte jelenlétével **Dr. Lévai Anikó**, a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat jószolgálati nagykövete is.

Dr. Hanga Valéria

Megjelentek a pályázati kiírások

Idősügyi, Közművelődési és Egyházi Alap

A megyei közgyűlés szakbizottságai elfogadták a 2010. évi Idősügyi Alap, Közművelődési Alap és az Egyházi Alap pályázati felhívásait, így a részvételi feltételek és a kitöltendő dokumentumok már letölthetőek a megyei önkormányzat honlapjáról.

A *Közművelődési Alap* pályázati lehetőségei a Jász-Nagykun-Szolnok megyében működő, kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek, valamint a megyei fenntartású kulturális intézmények számára nyújt pénzügyi forrást az ebben az évben megvalósuló kulturális, művészeti, közművelődési programjaik támogatására.

Az *Egyházi Alap* pályázati felhívását az egyházi ingatlanok felújítása céljából a megyei önkormányzat illetékességi területén működő egyházközségek részére írták ki.

Az *Idősügyi Alap* „a Jász-Nagykun-Szolnok megyében működő nyugdíjas szervezetek, civil szervezetek számára nyújt pályázati lehetőséget az idős korosztály érdekében 2010-ben megvalósuló kulturális, szabadidős, sport, közösségfejlesztési, egészségfejlesztési programjaik támogatására.

Ez utóbbi témához kapcsolódó hír, hogy március 29-én ülésezett Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Idősügyi Tanács, amely – többek között – tárgyalta az Idősügyi Nemzeti Stratégiát is. Az eseményen jelen volt Jeszenszky Zita, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium osztályvezetője, aki előadást tartott a témában.

A kiírások letölthetőek a www.jnszm.hu oldal „Pályázatok, állásajánlat” menüpontjából.

A 2010. március 17-i ülést Polgármester Asszony vezette, a képviselők közül hiányzott Szűcs Antal és Kovács Tímea. Az ülésen hat napirendi pont szerepelt.

Az *első napirendi pontban* Nagy Sándor, a Szennyvízkezelő Társulat elnöke tájékoztatta a Képviselőtestületet, hogy az Önkormányzattól felvett hitelt időarányosan visszafizették. A teljes összeget a közösen megállapított időpontra kiegyenlítették.

Az *negyedik napirendi pontként* határozott a Testület, hogy a volt Béke TSZ saját használatban lévő egyes földútjait a törvényi előírásoknak megfelelően az Önkormányzat tulajdonába veszi.

Az *ötödik napirendi pontban* tájékoztatták a Testületet arról, hogy az óvodavezetői állásra és az iskolaigazgatói pozícióra a pályázati felhívást az Önkormányzat kiírta.

Az egyebek között elhangzott, hogy a Művelődési Ház előtti tér felújításának közbeszerzési feladatait a Közpálya Kft. (Újhartyán) 562.000 Ft ellenében, a műszaki ellenőrzését pedig Bóta Zoltán (Jászberény) 812.000 Ft díjazás mellett fogja végezni. A Nagy Iskola felújításának műszaki ellenőrzését a Keviterv Akva Kft. látja el 2,35 millió Ft-ért.

Itt szeretnék helyreigazítással élni: Az előző lapszámban Berényi Ferenc úr a 2010. évi költségvetés tervezetéhez *nem* hozzászólását mondta el, hanem törvényi kötelezettségének megfelelően a Pénzügyi Bizottság álláspontját ismertette, *előterjesztés formájában*. Képviselő úrtól ezúton is elnézést kérek.

A 2010. március 24-i soron kívüli ülést Polgármester Asszony vezette, a képviselő-

Tájékoztató

a képviselőtestület március 17-i és 24-i üléséről

lők közül hiányzott Kovács Tímea, 17.10-kor érkezett Sinkovics Rajmund. Az ülésen három napirendi pont szerepelt.

Az *első napirendi pontban* Polgár Lajos úr, a város főépítésze és Havas Mária, a VÁTI Nonprofit Kft. munkatársa (eseti megbízás alapján) terjesztették elő a város hatályos településfejlesztési eszközeinek részterületeket érintő módosításainak helyzetét. Kevésbé bonyolult megfogalmazva: az országos és a megyei hosszú távú terveknek megfelelően pontosításra került a kül- és belterületi településrendezési terv. A belterületet érintik pl. a város további terjeszkedését szolgáló terület-átminősítések tervei. A külterülethez kapcsolódik pl. – ami városunkat is érinti majd a távoli jövőben – az M3 és M4 utak összekötése (az M4-es autópálya még nem is létezik).

A megyei rendezési tervben meghatározásra került az erdőtelepítésre alkalmas területek kijelölése. A helyi földek minőségét jobban ismerve azonban olyan szántóföldek is belekerültek, melyek kiválóan alkalmasak lennének gabonatermelésre. Emellett az előterjesztésben szerepelt, hogy a 32-es főúttól a vasútig terjedő terület is erdőtelepítésre alkalmas, viszont ez nem egyeztethető össze a város azon terveivel, hogy ezt a területet gazdasági építési övezetbe célszerű sorolni. Az előterjesztők felhívták a figyelmet, hogy a város vezetése minden fórumon hallassa hangját annak érdekében, hogy a megyei terv az itt élők számára kedvezően változzon meg.

A napirenden belül Dankó Zoltán tervező úr az „Integrált szociális célú városrehabilitáció” pályázat és az IVS kapcsolódási pontjait ismertette. Az új pályázat alapján lehetőség nyílhat az Alveg-Újtelep teljes megújítására is. A pályázat összköltsége mintegy 463 millió Ft, az önerő ennek kb. a 15%-a.

Tisztelettel kérem lapunk olvasóit, amennyiben meg kívánják tekinteni a város rendezési tervét, arról véleménye van, keresse fel a Polgármesteri Hivatalban Polgár Lajos főépítész urat, aki készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére.

A *második napirendi pontban* előterjesztések szerepeltek.

- Az oktatási és kulturális bizottság javasolta, hogy a benyújtott ütemterv alapján az Általános Iskola az EDU-Régió TISZK között szakmai együttműködés jöjjön létre. Ez alapján lehetőség nyílik arra, hogy az általános iskolát befejező diákok a szakképző középiskola előtt helyben alapképzést kapjanak. A szakmacsoportos alapozó oktatás 9. évfolyamának végén a tanulók tanulási képességeinek mérése – kidolgozott program alapján eredményétől függően beiskolázhatók a TISZK-be.

- Az oktatási és kulturális bizottság elnökének előterjesztésére a bizottság a civil szervezetek támogatási keretét felosztotta. Az igény 6 millió 366 ezer Ft volt, szétosztásra került 1 millió 800 ezer Ft. A bizottság elnöke kifejtette, hogy majd egy más összetételű képviselőtestület valószínűleg

más elvek szerint fogja a támogatási keretet felosztani, de a bizottságnak a költségvetés ismeretében most erre volt lehetősége.

Tisztelettel kérem Bizottsági Elnök Urat, hogy a 2010. évi költségvetés módosításánál az keretösszeg emelésére tegyen javaslatot!

- Berényi Ferenc pénzügyi bizottsági elnök előterjesztésében hat bizottsági javaslatot tárgyalt meg a Képviselőtestület. Többek között elfogadták, hogy a költségvetésben el kell különíteni a céltartalékok között a közalkalmazotti létszám alapján félhavi alapilletménynek és járulékának megfelelő keretösszeget, amit kiegészítő juttatásra fordítanak. Az összeg felhasználási módjáról a pénzügyi bizottság legkésőbb 2010. szeptember 30-ig tesz javaslatot a Testületnek. Az előkészítésbe bevonja az intézmények vezetőit is.

- A 2. amatőr fogathajtó verseny megrendezését 1 millió Ft-tal támogatja a Képviselőtestület (1 ellenszavazattal és 2 tartózkodással), de kéri a szervezőket, hogy a pályázati lehetőségeket is vegyék igénybe a rendezvény költségeinek fedezésére.

Az *Egyebek napirendi pontban* hangzott el, hogy április 30-án ünnepélyes keretek között történik az Ipari parkban az új, 1850 m²-es üzemcsarnok átadására. A csarnok átadása után fórumbeszélgetésre kerül sor, melynek témája: „A vállalkozások sikeres működését segítő önkormányzati és ipari parki lehetőségek”. Ezt követően 17 órától kerül megrendezésre a „Talentum” találkozó, melynek keretében a helyi fiatalok egy előadássorozat illetve egy kisebb állásbörzén választ kaphatnak arra, hogy milyen lehetőségek állnak előttük, ha Jászfényszarun akarnak dolgozni és élni.

Kaszai Tamás

Tavaszi étrend

A hosszú tél után nem csupán az egyre melegebb és hosszabb napok esnek jól, de a **tavaszi ételek** is – a friss zöldségek, saláták és a korai gyümölcsök. Így nem csupán a természet újul meg, hanem a szervezetünket is felfrissíthetjük sok-sok tápanyaggal.

A tudatos vásárlás egyik alapköve az, hogy lehetőleg szezonális ételeket vegyünk. Ezt meglehetősen nehéz betartani télen, amikor bár terem néhány zöldségfajta, de közel sincs olyan választék, mint tavasszal.

A tavaszi zöldségek, gyümölcsök előnye az, hogy ízben, színben, állagban nagyon változatosak, és folyamatos bújnak elő a friss termések.

Tavaszi zöldségek

Az alábbi zöldségek tavasszal teremnek és könnyen beszerezhetők a zöldségárúsnál vagy a piacon: újhagyma, fejes saláta, retek, spárga, spenót, burgonya, brokkoli, vízitorma, cékla, zöldborsó, sárgarépa, karalábé, paradicsom, póréhagyma, zöldfűszerek, édeskömény, articsóka

Figyeljünk arra, hogy friss, sérülésmentes terméket vásároljunk – de ügyeljünk arra is, hogy ne legyenek fényesek vagy tökéletesek – ezeket vegyszerezik és fényezik. Természetesen a bio termékek a legjobbak, de csakis akkor, ha tudjuk, honnan származnak – valójában csak a saját termésünk a biztos, de nem sok ember teheti meg a konyhakertet (bár a legkisebb kertben is tudunk néhány zöldséget termesztetni, sőt zöldségfűszereket akár ablakpárkányon is!) Ha nem vagyunk biztosak a zöldségek frissességében, érdemesebb talán mirelit zöldségeket vásárolni – ezeket EU szabályzatok alapján a betakarítás után 2 órán belül lefagyasztyják, így kevesebbet veszítenek a tápértékükből, mint a bolti „friss” zöldségek.

A zöldséget felhasználhatjuk salátákban

vagy köretként, semmi esetre se főzzük túl (legegészségesebb a párolás).

Tavaszi gyümölcsök

Tavasz elején friss gyümölcsből nem sok terem, a rebarbara és a szamóca (eper) az első igazi gyümölcs. Ilyenkor fordulunk a trópusi gyümölcsökhöz (bár nem magyar termések) – banán, narancs, mandarin, ananász, mangó stb. Időtől függően tavasz végén már sokszor beérik a cseresznye, málna és a sárgabarack is – ezekből remek gyümölcssalátákat is, tudunk készíteni, bár nyersen a legegészségesebbek.

Tavaszi tisztítóóra

Tavasszal már nincs annyi energiára szükségünk, mint télen, így könnyebb ételekre vágyik a szervezetünk. Nem csupán a fehérje és zsírbevételüket érdemes csökkenteni, de ideális ilyenkor egy tavaszi méregtelenítést tartani, amellyel megszabadulunk a téli hónapok alatt felhalmozódott salakanyagoktól és mérgektől. Ezt a szervezetünk önmagától is végzi, amelynek eredménye a tavaszi fáradtság, de ezt a folyamatot elősegíthetjük és felgyorsíthatjuk egy **egészséges étrend** betartásával.

Az egészséges étrend alapköve az, hogy a szervezetünk megfelelő arányban kapja az alapvető tápanyagokat – ez a fehérje, szénhidrát, zsír. A pontos arányszáma személy és „dietetikus függő”:

Szénhidrát – 40-60%, zsír – 20-30%, fehérje – 10-15%.

Valójában a mai rohanó világban nem is lehet pontos arányokat betartani. A dietetikus szaktanácsadónk szerint inkább úgy érdemes értelmezni az arányokat, hogy a szokásos főétel-köret felállítást cseréljük fel a tányérunkon – a zöldség-saláta legyen a főétel, a hús pedig a köret. Ezt sokkal könnyebb betartani! A táplálékpiramis használata is segíthet az arányok betartásában.

Az alap tápanyag-csoportokat a következő ételek biztosítják:

- **Szénhidrát források:** gabonafélék, tészta, zöldségek, gyümölcsök

- **Fehérje források:** hús, hal, tejtermékek, hüvelyesek, tojás

- **Zsír források:** tejtermékek, húskok, halak, növényi- és állati olajok, zsírsavak, magolajok

Az egészséges étrend alapja a változatos, vegyes, kiegyensúlyozott táplálkozás. A fenti tápanyagarányok mellett fontos a megfelelő rost, vitamin, ásványi anyag és nyomelem bevitel is. Ezt csakis úgy tudjuk biztosítani, ha a következő ételcsoportokból mindennap fogyasztunk:

- **Gabonafélék** – teljekiőrlelésű gabona magvak- és őrleményekből készült tészta és kenyérfélék, barnarizs

- **Zöldségek** – legalább 5 különböző, lehetőleg szezonális zöldség (mirelit is jó)

- **Gyümölcsök** – legalább 5 különböző, lehetőleg szezonális friss gyümölcs

- **Magvak** – egy maréknyi dió, mogyoró, tók, len, napraforgómag stb.

- **Tejtermékek** – sovány sajtok, túró, joghurt, kefir

Télen általában több húst és tejterméket eszünk a kellénél – a tavasz ideális évszak ezek redukálására. A zsíros húsokat tehát cseréljük le soványabb verziókra (pl. csirkemell, pulyka) vagy halra. Különösen egészséges a lazac, amely alapanyaga lehet sok-sok finom ételnek, legyen az saláta vagy főétel. Sok zöldség is biztosíthat fehérjét, pl. az avokádó vagy a hüvelyesek (különösen a bab és lencse) és a diók, mogyorók, magvak. Tejtermékek közül válasszunk sovány sajtot, túró, kefir, joghurt. A húsokat lehetőleg grillezzük vagy pároljuk – tavasz végén már elkezdődhet a *grillezés* szezonja.

Forrás: Tuti tippek

Közreadta: Baliné Bazsó Mária

Illemtani leckék VII.

Étkezés

„Az étkezés, ha az éhség csillapítására szolgál is, történjék oly módon, hogy másoknak, ha látják, ne múlják el az étvágya.” (Kalogra Róza, 1884.)

Enni kell, ez létfonosságú az ember számára. Azonban nem mindegy, hogy hogyan eszünk. Barbár módjára vagy kulturáltan? Sajnos manapság csak kosztolunk, s csak ritkábban étkezünk. Azonban nem mindig rossz a szertartásosság, a terített asztal. A porcelán terítékből enni egyenesen élményt nyújt, míg a műanyag doboz teljesen lelozozóan hathat az ember étvágyára. Másrésztől azonban itt van Amerika, és mindent gyorsan és könnyen kell elintéznünk. Az étkezés a létfenntartás eszközévé vált, amit nem kell feltétlenül élvezni. Be kell látnunk, hogy ez így nem helyes és meg kell ragadni minden olyan formát, ami visszavezet minket a normalitáshoz. Mindent ami lelassít és türelmessé tesz. Tegyük meg mindent a kulturált étkezésért! „Ne csak a gyomrunk, hanem a szemünk és szellemünk is lakják jól!”

- Akár otthon, akár vendégségben étkezünk, csak kézmosás után ülünk az asztalhoz. A piszkos kéz visszataszító látvány!

- Az étkezésnek csak akkor lássunk neki, ha már a háziasszony hozzákezdett. A háziasszony viszont csak akkor kezdhet hozzá, ha már mindenki vett magának ételt a tálból.

- Étkezés közben mindkét kezünk legyen az asztalon, még akkor is, ha egy kézzel is meg tudjuk enni az ételt.

- Saját evőeszközünkkel soha ne nyúljunk a tálba, de kézzel se (kivéve a gyümölcsös és a süteményes tál), mert nemcsak illetlenség, hanem gusztustalan is. Ha viszont gyümölcsös, süteményes stb. tálban valamit megfogtunk, azt vegyük ki a tányérunkra.

- Ha kenyeret eszünk, a kenyeret csak törjük, és ne harapjuk. A letört kenyérdarabot bal kézzel tegyük a szánkba. Viszont nem illetlenség a megkent kenyeret vagy szendvicset harapdálni.

- Étkezés közben ne feledkezzünk meg a szalvétáról. Ivás előtt és után mindenképpen használjuk, mert így illik. Szalvétával ugyanakkor nem illik arcot, homlokot stb. törölni. Az elhasznált szalvétát mindig rakjuk a tányérunkba.

- Ha befejeztük az étkezést, az evőeszközt a saját tányérunkba tegyük párhuzamosan egymás mellett, nyelükkel jobbra fordítva.

- Fogpiszkálót az asztalnál nem illik használni. Az ebéd végén a mosdóban vágjuk ki a fogaink közé szorult ételt.

- Étkezőasztalnál ne gyűjtsünk rá, legfeljebb, ha már mindenki befejezte az étkezést, és engedélyt kaptunk rá.

Az ültetési renddel hivatalos, protokolláris rendezvényeken találkozunk. Kötetlen,

családi összejöveteleken nem fordítunk erre nagy hangsúlyt, de jó, ha tudjuk: a két legfontosabb hely a házigazda jobb és bal oldalán van. (A családi együttétkezésnél mindenkinek megvan a maga helye, de a vendéget mindig megilleti a legjobb hely.)

Terítéskor figyeljünk arra, hogy a mindennapi étkezéshez is gondosan terítsünk, ha nem is olyan díszesen. A legfontosabb alapfeltétel az, hogy minden ragyogjon a tisztaságtól. A főétkezéshez a következő módon terítsünk: Minden személy számára legyen lapostányér, rá a mélytányér. Jobbra kés (élével a tányér felé) és leveshez való kanál lapjával felfelé. A tányér bal oldalán a villa (szintén lapjával felfelé), a tányér fölé a kis evőeszközöket helyezük.

A kést jobbról balra, éllel a tányér felé, a villát balról jobbra, a kiskanalat jobbról balra. A szalvétát a tányér bal oldalára, vendégváráskor a pohárba helyezük. A poharak a tányér felső jobb szélénél jobbról balra, használati sorrendben helyezkedjenek el. Az asztalra egyéb kiegészítő eszközöket, edényeket is helyezünk. Ilyenek például a sótartó, cukortartó – amennyiben az nem szórós, kiskanalat kell mellé tenni. Nem illik ujjal vagy késheggyel sót szedni. Van egy mondásunk: magyar ember evés közben nem beszél, értsük jól ezt a közmondást, mégpedig beszéd közben nem eszik. Hiszen az étkezés közbeni társalgás jó dolog, csak ne teli szájjal tegyük!

Jó étvágyat kívánok mindenkinek a következő étkezéséhez, amit reményeim szerint egy herendi porcelánnal megterített asztalnál fogyaszt el!

Nagy Ildikó

Műemléki világnap: főszerepben a fürdők és az Árpád-kori templomok

Országszerte kétszáz műemlék, kiállítóhely és muzeum várja a látogatókat ingyenes, vagy jelképes árú belépővel április 17-én és 18-án. Az eseményhez több szálláshely is csatlakozott, e panziók, hotelek kedvezményes áron kínálják szobáikat.

A világnap egészen tavalyig a szakma zártkörű ünnepe volt, de Műemlékek Nemzeti Gondnoksága és a Magyar Turizmus Zrt. úgy döntött, mások számára is elérhetővé teszik a programot, hogy minél többen megismerhessék Magyarország jeles műemlékeit.

A szervezők remélik, hogy sikerül a Múzeumok Éjszakájához hasonló hagyományt teremteniük.

A Magyar Turizmus Zrt. által 2010-re meghirdetett Fesztiválok évébe illeszkedő hétvégén kiemelt figyelmet kapnak az Árpád-kori templomok, a műemlék fürdők és az évszázados borospincék.

Programok országszerte

Budapesten négy fürdőben, a Lukácsban, a Gellértben, a Széchenyiben és a Rudasban vezetett esti sétákat szerveznek. A Budapesti Történelmi Múzeum a Budavári Palotában Renszánsz életképek címmel rendez palotatörténelmi vezetést, renszánsz viselet-történelmi bemutatót és – felvehető ruhákkal – történelmi táncjátékot.

Vidéken a többi között az érdi Magyar Földrajzi Múzeumban, Mórán a Bozóky Bormúzeum-Pincészetben, Győrött a Városi Művészeti Múzeumban, Veszprémben a Laczkó Dezső Múzeumban, Zircen a Bakonyi Természettudományi Múzeumban szerveznek színes programokat. Számos kastély is ingyen vagy jelképes, 110 forintos áron lesz látogatható, így a Vay-kastély és múzeum Vaján, a nádasdladányi Nádasdy-kastély, a dégi Festetics-kastély, Sárváron a Nádasdy-vár, Ozorán a renszánsz Pipó-várkastély. Az ódon borospincék a budai Várban, a Királyi Borház és Pincemúzeumban, vidéken Mórán, Nyúlón, Palkonyán és Kőszegen nyitják meg kapuikat.

Az Árpád-kori templomok közül többek között a tornaszentandrási ikerszentélyes templom, Csarodán a mosolygó szentek freskójával díszített református templom, Márokpapin a kívülről is festett Árpád-kori templom, valamint a Bodroglóközben „a tündérek által épített” karcsai református templom várja a látogatókat.

A Műemléki Világnap programjairól további érdekességeket tudhatnak meg szombat délelőtt az InfoRádió Barangoló című műsorából.

Forrás: InfoRádió

Pipafüst

Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság
Felelős kiadó: Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:

5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor u. 1.
Fax: (57) 422-527 • E-mail: info@bedekovich.hu

Szerkesztőbizottság elnöke: Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft.

Tel.: 455-9080, fax: 455-9081

e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója

ISSN 1789-6304